לונדון, 20.7.36

אוסישקין היקר -

אקיים את הבטחתי ואכתוב לך על המצב.

איני זוכר אם עוד הספקתי למסור לך על שיחתנו עם הנציב ביום ה' (9 יולי). עמדתי בעיקר על הפסקת העליה. הוא לכתחילה ניסה להצדיק את ההפסקה הזמנית, אבל לבסוף נסתחמו סענותיו ואמר - הדבר הוא בידי מזכיר המושבות. כפי שהובהר לי אח"כ - עשו הדברים רושם עליו, ותפילתנו עשתה פחצה: הוא הודיע ללונדון שהוא מתנגד להכרזה על הפסקת העליה, כל זמן שהסדר לא הוקם, כי בהכרזה זו יש פשום הכנעה לערבים. ויש להניח שההכרזה לא תבוא בטרם יגמרו המהומות. אולם סכנת ההפסקה לא חלפה. יש לחץ רב מצד הצבא ומצד המיניסטר ההודי, כי יש סימני מהומות גם בהודו בקרב אחת העדות המושלימיות. אולם כל זמן שהממשלה לא הכריזה על כך בפוכבי - יש לנו האפשרות להלחם נגד הגזרה.

בשיחה עם הנציב נגעתי בשאלת עבר הירדן. אמרתי שאנו מבינים שבשעה זו אין בדעת הממשלה לפתוח את עבר הירדן לפנינו, אבל אין כל יסוד שהממשלה לא תתן לנו כבר עכשיו לרכוש קרקעות בעבר הירדן בשביל ערבים. לחסהוני הרב הסכים הנציב לכך, אבל הוסיף: לפי דעת יועציו עבר הירדן הוא כל כך דל ועני שאין אפשרות להוסיף בו מתישבים בלי השקעת כספים, והוא שואל אם אנחנו נהיה מוכנים להספיק אילו סכומים בשביל הערבים שנעביר לעבר הירדן. עניתי בחיוב, והנציב הגיד שלדעתו יש להניח לנו לעשות זאת. אם הממשלה בלונדון אף היא תקבל עמדה זו נדמה לי

./.

שזהו הפתרון הרצוי לשאלה הקרקעית לע"ע. אנו נוכל לרכוש קרקעות בלי הגבלה, אבל אם ירשו לנו לרכוש קרקעות בעבר הירדן למסרה זו נוכל להבטיח לממשלה שכל הערבים אשר יעבדו האדמה שאנו רוכשים - ניתן להם קרקע בעבר השני.

בשיחה דיברנו גם על הנמל בת"א, והנציב הבטיח שלא יפריע לנו להקים נמל, להרחיב המזח ולהכשיר את הירקון והסביבה לשימוש סלא כפי היכולת האוביקטיבית של המקום. הוא חזר על הצעתו שנתן לו פועלים וספנים יהודים בשביל יפו, אבל סבלי שעל ידי כך יפריעו לנו את עבודת הנמל בת"א. על הצעתו זו לא יכלנו אז לתת לו תשובה, כי הדעות בענין זה מחולקות. יש חוששים שאם נתן עכשיו פועלים ליפו - יזיק הדבר לנמל ת"א.

קבענו ישיבת הוה"מ בצוריך לעשרים וחמשה באבגוסט, וכנראה לא אשוב לארץ לפני הישיבה.

ויצמן גם הוא יוצא כנראה בשבוע הבא לקרלסבד.

אני מאחל לך החלמה גמורה,

שלך,

ד.ב.ג.

./.